

Sikkerhetsdatablad

Sikkerhetsdatablad etter (EF) nr. 1907/2006

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/BLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET**1.1. Produktidentifikator:****GRAFITTKREM FOR STÅL OG STØPEJERN** (Liberon nr. 321)**1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot:**

Grafittkremen gir en rustikk, antikk overflate og fremhever støpejernsdetaljer og profiler. Til produkter av støpejern og blik.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet:

ALANOR AS

Tvervedveien 2-6, Skallevoll

Tel.: 33 36 29 70

Boks 2190

Faks: 33 36 29 71

N-3103 Tønsberg

Ansvarlig for sikkerhetsdatablad (e-post): post@alanor.no**1.4. Nødtelefonnummer:**

22 59 13 00 (Giftinformasjonssentralen)

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON**2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen:**

Brannfarlig pasta med langtidseffekter.

EF (67/548 eller 1999/45): R10 R52-53 R66

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 3;H226 Aquatic Chronic 3;H412 EUH066

Ordlyden av R-setningene - se avsnitt 16.

2.2. Merkingselementer:**ADVARSEL**

H226: Brannfarlig væske og damp.

H412: Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

P101: Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102: Oppbevares utilgjengelig for barn.

P210: Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.

P271: Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.

P501: Innhold/beholder leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

2.3. Andre farer:

Ingen kjendte.

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER**3.2. Stoffblandinger:**

Vekt%	Navn	CAS	EC-nr.	Indeks-nr.	REACH-reg.nr.	Klassifisering
25-50	Hydrokarboner, C ₉₋₁₁ , n-alkaner, isoalkaner, sykliske, <2% aromater	64742-48-9	919-857-5	649-327-00-6	01-2119463258-33	EF: Xn;R65 R66 CLP: Asp. Tox, 1;H304 EUH066
10-20	Hydrokarboner, C ₉₋₁₁ , n-alkaner, isoalkaner, sykliske, <2% aromater	64742-48-9	919-857-5	649-327-00-6	01-2119463258-33	EF: R10 Xn;R65 R66 R67 CLP: Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H336 Asp. Tox, 1;H304 EUH066
10-25	Grafit*	7782-42-5	231-955-3	-	-	EF: - CLP: -
2,5-10	Carbon black*	1333-86-4	215-609-9	-	-	EF: - CLP: -
2,5-10	Dipropylenglykol- monometyleter*	34590-94-8	252-104-2	-	-	EF: - CLP: -
0,25-0,5	Alkylammoniumsalt	-	-	-	-	EF: Xi;R36/38 N;R50-53 (M=1) CLP: Skin Irrit. 2;H315 Eye Irrit. 2;H319 Aquatic Acute 1;H400 Aquatic Chronic 1;H410 (M=1)

*) Stoffet har en grenseverdi.

Ordlyden av R- og H-setningene - se avsnitt 16.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak:

Innånding: Bring personen i frisk luft. Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Søk lege.

Hud: Fjern tilsølte klær. Skyll huden og vask grundig med vann og såpe. Smør huden inn med håndkrem.

Øyne: Skyll straks med vann eller saltvann. Evt. kontaktlinser fjernes og øyet spiles godt opp. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege.

Svelging: Skyll straks munnen grundig og drikk rikelig vann. Holdes i ro under oppsyn. **Fremkall ikke oppkastning.** Intreffer oppkastning, holdes hodet lavt for å unngå mageinnhold i lungene. Ved ubehag: Søk lege.

Forbrenning: Skyll med vann til smertene forsvinner. Under skyllingen fjernes klær som ikke har brent fast, fra det forbrente området. Er legebehandling nødvendig, fortsettes skyllingen til legen har overtatt behandlingen.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede:

Kan evt irritere hud og øyne og ge rødme, tørr og sprukket hud.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig:

Ved kontakt med lege eller sykehus, vis dette sikkerhetsdatablad.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler:

Skum, pulver eller kullsyre. Bruk ikke vann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen:

Unngå innånding av røykgasser. Ved brann utvikles giftige gasser: Særlig karbonoksider.

5.3. Råd til brannmannskaper:

Bruk trykkluftmaske ved kraftig røykutvikling. Fjern om mulig beholderne eller kjøøl dem ned med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner:

Bruk personlig verneutstyr - se avsnitt 8. Fjern antenningskilder. Begrens spredningen. Sørg for god utlufting.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø:

Helles aldri ut i kloakken - se avsnitt 12. Informer de lokale myndigheter ved utslipp i omgivelsene.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing:

Sølet suges opp med granulater eller likn. (evt. opsamles med kartong). Oppsamles i egnede beholdere. Skyll stedet hvor sølet oppsto grundig med vand. Fortsett behandling av søl - se avsnitt 13.

6.4. Henvisning til andre avsnitt:

Se ovennevnte.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering:

Unngå innånding av damper. Arbeidsrom skal være godt ventilert. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Skift straks klær som er forurenset. Omhyggelig personlig hygiene er nødvendig. Vask hender og forurensete områder med vann etter arbeidsslutt. Må aldri brukes i nærheten av flammer, gnister eller varme overflater. Røyking forbudt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter:

I godt tillukket beholder, i godt ventilert rom. Atskilt fra antenningskilder. Brannfarlig væske, kategori 3.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r):

Se bruksområder – avsnitt 1.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere:

Arbeids- og sosialdepartementets forskrift om tiltaks- og grenseverdier:

50 ppm = 275 mg/m³ Hydrokarboner, C₉₋₁₁, n-alkaner, isoalkaner, sykliske, <2% aromater (~ White Spirit (aromatinnhold < 22 %))

50 ppm = 300 mg/m³ H Dipropylenglykol monometyleter ((2-Metoksymetyletøksy)-propanol)

3,5 mg/m³ Carbon Black (lampesot)

5 mg/m³ Grafitt, naturlig, totalstøv

2 mg/m³ Grafitt, naturlig, respirabelt støv

H = Stoffet kan tas opp gjennom huden.

DNEL:	Eksposering	Verdi	Populasjon	Virksomheter
Hydrokarboner C ₉₋₁₁	Langsiktige, dermal	208 mg/kg/d	Arbeider	Systemiske
	Langsiktige, inhalasjon	871 mg/m ³ /8h	Arbeider	Systemiske
	Langsiktige, dermal	125 mg/kg/d	Forbruker	Systemiske
	Langsiktige, inhalasjon	185 mg/m ³ /24h	Forbruker	Systemiske
	Langsiktige, oral	125 mg/kg/d	Forbruker	Systemiske
PNEC:	Ingen fastsatt.			

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE (FORTTSAT)

8.2. Eksponeringskontroll:

Forholdsregler for å hindre eksponering: Ingen spesifikke.

Personlig verneutstyr:

Innånding: Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk godkjent vernemaske med kombinasjonsfilter type A (brunt - mot organiske damper) (EN 140). Filtrene har begrenset brukstid (skal skiftes). Les produsentens anvisninger.

Hud: Vernehansker av nitrilgummi. Gjennombruddstid: ca. 3 timer. Altox har redusert hanskeguidens gjennombruddstid med en faktor på ca. 3, fordi standardtesten EN-374-3 er foretatt ved 23°C, mens temperaturen i hansken i praksis er ca. 35°C. Dessuten strekkes elastiske hansker ved bruk, så hansketykkelsen og dermed også gjennombruddstiden blir redusert.

Øyne: Tettsluttende vernebriller (EN 166).

Begrensning og overvåking av miljøeksponering: Ingen spesifikke.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper:

Utseende:	Sort krem
Lukt:	Karakteristisk
Luktgrense:	Ikke bestemt
pH:	Ikke bestemt
Smeltepunkt/smeltepunktintervall (°C):	Ikke bestemt
Kokepunkt/kokepunktintervall (°C):	155-200
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	21-55
Fordampningshastighet:	Ikke bestemt
Antennelighet (fast stoff, gass):	Ikke relevant
Ekspløsionsgrenser (vol% - vol%):	Ikke bestemt
Damptrykk (hPa, 20°C):	Ikke bestemt
Relativ damptetthet:	Ikke bestemt
Relativ tetthet (g/cm ³ , 20°C):	0,9-0,95
Vannløselighet:	Ikke løselig
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann:	Ikke bestemt
Selvantennelighet (°C):	Ikke bestemt
Viskositet:	Krem
Eksplorative / oksiderende egenskaper:	Ikke relevant

9.2. Andre opplysninger:

Ikke relevant

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet:

Ingen data til rådighet.

10.2. Kjemisk stabilitet:

Brennbart. Kan antennes ved temperaturer over flammepunktet. Avgitte damper kan antennes av for eksempel gnister, glør eller varme flater. Dampene kan skape eksplosive blandinger i forbindelse med luft. Kan drive langt til antenningskilder og gi tilbakeslag. Ved alminnelige temperaturer er dampene tyngre enn luft og kan spre seg langs golv mm.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner:

Ingen data til rådighet.

10.4. Forhold som skal unngås:

Unngå dannelse av gnister, glør, oppvarming og sollys.

10.5. Uforenlige materialer:

Unngå sterke oksidasjonsmidler, syrer og baser.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter:

Ved oppvarming til meget høye temperaturer (spalting) utskilles meget giftige gasser: Særlig karbonoksid.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger:

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akutt giftighet:			
Inhalation	LC ₅₀ (rotte) > 4 mg/l/4h (Hydrokarboner) LC ₅₀ (rotte): >275 ppm (7H) (Dipropylenglykol monometyleter)	~ OECD 404 OECD 403	IUCLID ECHA diss.
Dermal	LD ₅₀ (kanin) > 5000 mg/kg (Hydrokarboner)	~ OECD 402	IUCLID
Oral	LD ₅₀ (rotte) > 5000 mg/kg (Hydrokarboner) LD ₅₀ (rotte): 1378 mg/kg (Dipropylenglykol monometyleter)	~ OECD 401 OECD 401	IUCLID ECHA diss.
Etsning/irritasjon:	Moderat irritasjon av hud, kanin (Hydrokarboner) Ingen irritasjon av øyne, kanin (Hydrokarboner)	Draize OECD 405	IUCLID IUCLID
Sensibilisering:	Ingen sensibilisering, hud, marsvin (Hydrokarboner)	OECD 406	ECHA diss.
CMR:	Ingen bevis for karcinogen effekt, dermal, mus (Hydrokarboner) Ingen mutagen effekt, in vivo, rotte (Hydrokarboner) Ingen reproduksjons- eller fosterskader, inhalation, rotte (Hydrokarboner)	OECD 451 OECD 475 OECD 416/414	ECHA diss. ECHA diss. ECHA diss.

Opptaksveier: Hud, lungene og mage-tarm-kanalen.

Symptomer:

- Innånding:** Innånding av damp kan gi anledning til irritasjon av luftveiene og kan gi ubehag, kvalme, hodepine og svimmelhet.
- Hud:** Kan virke avfettende og kan gi tørr eller sprukket hud. Dipropylenglykol monometyleter kan tas opp gjennom huden og ved omfattende kontakt gi samme symptomer som nevnt under innånding.
- Øyne:** Kan irritere med rødme.
- Svelging:** Irritasjon av munn, hals og mage-tarm-kanalen. Store mengder kan gi symptomer som nevnt under "Innånding".
- Kroniske effekter:** Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem. Gjentatt eksponering kan gi irritasjon, tørr og sprukket hud og evt. eksem.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet:

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (Oncorhynchus mykiss, 96h) = 8,41 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 203 (FW)	ECHA diss.
Krepsdyr	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 4,7 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 202 (FW)	ECHA diss.
Alger	EC ₅₀ (Pseudokirchnerella subcapitata, 72h) = 12,4 mg/l (Hydrokarboner) EC ₅₀ (S. capricornutum, 72 t): >1000 mg/l (Dipropylenglykol metyleter)	OECD 201 (FW) OECD 201 (FW)	ECHA diss. ECHA diss.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet:

Hydrokarboner og dipropylenglykol metyleter er lett biologisk nedbrytbare (OECD 301 F).

12.3. Bioakkumuleringsevne:

Hydrokarboner – Mulighet for betydningsfull bioakkumulering. Log K_{ow} > 3.

12.4. Mobilitet i jord:

K_{oc} (Hydrokarboner): 60-229 (Moderat til stor mobilitet i jord forventes).

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering:

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

12.6. Andre skadevirkninger:

Ingen kjendte.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder:

Rester og avfall bør ikke tilføres avløpsnett, men leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

EAL-Kode: 20 01 27 (rester) og 15 02 02 (granulat eller likn med blanding).

Avfallstoffsnummer: 7051 (Maling, lim, lakk, løsemiddelbasert)

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer: 3175

14.2. FN-forsendelsesnavn: FASTE STOFFER INNEHOLDENDE BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S. (Hydrokarboner)

14.3. Transportfareklasse(r): 4.1

14.4. Emballasjegruppe: II

14.5. Miljøfarer: Ingen.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket: Ikke relevant.

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen:

Barn og ungdom (personer under 18 år) skal ikke utføre arbeid med produktet.

Ved en kartlegging av arbeidsmiljøet skal det sikres at personell ikke utsettes for påvirkninger som kan innebære risiko ved graviditet eller amming.

Deklarasjonsnummer: 34717

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet:

Ingen CSR.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Merkingselementer etter DPD:

R 10: Brannfarlig.

R 52/53: Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

R 66: Gjentatt kontakt kan føre til sprø hud eller til revner i huden.

S 2: Oppbevares utilgjengelig for barn.

S 23: Unngå innånding av damp.

S 24: Unngå hudkontakt.

S 29: Må ikke tømmes i kloakkavløp.

S 46: Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten.

S 51: Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

Ordlyd på H-setninger nevnt i avsnitt 2 og 3:

H226: Brannfarlig væske og damp.

H304: Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

H315: Irriterer huden.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

H336: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.

H400: Meget giftig for liv i vann.

H410: Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

Forkortelser:

CMR = Carcinogenicity, mutagenicity, reproductive toxicity (kreftfremkallende, arvestoffskadelig og reproduksjonstoksisk virkning)

CSR = Chemical Safety Report

DNEL = Derived No-Effect Level

EC₅₀ = Effect Concentration 50 %

FW = Fresh Water

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 %

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 %

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Datakilder:

ECHA diss. = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside.

IUCLID = International Uniform Chemical information Database

Råd om særlig opplæring:

Materialet må kun brukes av personer som har fått grundig instruksjon i hvordan arbeidet skal utføres og som har kjennskap til innholdet i dette sikkerhetsdatabladet.

Endring i avsnitt:

2, 3 og 16